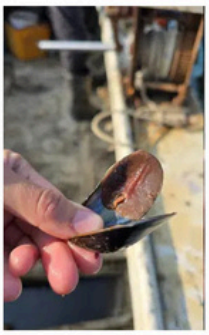
Na slovenskih gojiščih obsežne izgube klapavic

Lucija, 2. avgusta - Na slovenskih gojiščih letos beležijo zelo obsežne izgube odraslih klapavic in mladic. Segrevanje morja slabi populacijo, ki je zato občutljivejša za bolezni, parazite in plenilce. V okviru projekta Teamforadris spremljajo populacijo teh školjk in preizkušajo možnosti njihove prilagoditve na izzive.



Na klapavice ali pidoče, kot jim tudi pravijo v Istri, močno vpliva temperatura morja. Njihovo življenjsko okolje je obrežni pas, ki lahko hitro postane ekstremno okolje, posebej ob dolgotrajnem vročinskem valu, kakršnega imamo v tem poletju, je za STA pojasnila Andreja Ramšak z Morske biološke postaje Piran, ki deluje v okviru Nacionalnega inštituta za biologijo.

"Laboratorijske raziskave so pokazale, da se smrtnost klapavic zelo poveča, ko se temperatura morske vode dvigne nad 26 stopinj Celzija," je povzela. Kadar se morje ogreje na 28 stopinj Celzija, jih odmre od 30 do 55 odstotkov, v vodi s 30 stopinjami Celzija pa jih preživi le še dobra desetina.

Trenutno je v Sredozemlju in s tem tudi slovenskem morju močan morski vročinski val. Temperatura morja na boji Vida v bližini piranskega svetilnika je junija dosegla za ta mesec rekordnih 29,9 stopinje Celzija.

Pogini klapavic se pojavljajo na različnih območjih Sredozemlja. Kot je za STA povedala direktorica zavoda YouSea Irena Fonda, so tudi na njihovem školjčišču v preteklih letih zabeležili izrazito smrtnost in zelo slabo prisotnost mladih klapavic. Univerzalnega vzroka, ki bi pogin pojasnil, sicer niso našli.

Klapavice, oslabljene od vročine, na gojiščih poleg tega plenijo orade in tujerodni ploski črvi, ob tem pa jih obraščajo plaščarji rodu Clavelina, ki z njimi tekmujejo za prostor, hrano in kisik, je dejala Fonda. "Pomembna novost so kljunasti morski golobi, ki so začeli intenzivno obiskovati školjčišča in se prehranjevati s klapavicami," je opozorila na dodaten razlog za izgube na slovenskih gojiščih.

"V tem primeru ne gre za nepojasnjen pogin ali bolezen, temveč za neposredno plenjenje, ki pa dodatno poslabšuje že tako zahtevne razmere in zmanjšuje tudi količino mladih školjk, potrebnih za obnovo proizvodnje," je še pojasnila. Ker so školjke pritrjene, nimajo možnosti umika.

V okviru mednarodnega projekta Teamforadris želijo s pomočjo pilotne podvodne strukture za gojenje, nameščene globlje v morju, preveriti, če je na večjih globinah možno zmanjšati izpostavljenost klapavic visokim temperaturam površinskih plasti, močni obrasti in drugim pritiskom.

Skupaj z ljubljansko Veterinarsko fakulteto in Morsko biološko postajo Piran tako v okviru projekta redno spremljajo klapavice v gojitvenem polju zavoda. Ugotovitve s te pilotne lokacije povezujejo tudi s podatki projektnih partnerjev drugih delov Jadrana. O izsledkih bodo poročali, ko bodo imeli končne rezultate iz regije.